

κοινοβουλευτικῶν ἀγορεύσεων εἶνε νὰ σύρη τὴν ποίησιν ἐγγύτερον τοῦ βαράθρου τῆς πεζότητος. Καὶ ὅταν ἐτι ἡ καθαρῆουσα αὕτη διαμορφοῦται κατ' ἀρχαϊκὸν ζῆλον, καλλιτεχνικώτερον, καὶ τότε τὰ δημιουργήματα αὐτῆς φέρουσιν εἰς τὴν μνήμην μου μίαν ἀπὸ τὰς ὑπερφυεῖς ἡρωϊδας ἐνὸς μεγάλου ἄγγελου ποιητοῦ· πλάσμα περικαλλές καὶ γοητεῖον, ἀλλὰ πλασμένον φεῦ! ἐκ χιόνος.

Ἄλλ' ὁ ποιητὴς τοῦ ὁποίου τὸ ἐγκώμιον θέλω ἡδὴ νὰ πλέξω ἐνώπιον ὑμῶν, δικαίως δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ ὅτι δὲν ἔγραψεν εἰς τὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ, τὴν ὁποίαν διὰ τὸσφ ζωηρῶν χρωμάτων ἐξαιρώ. Ναί· εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ Κάλβος πρὸς τοὺς ποιητὰς τῆς Ἰονίου σχολῆς συνδέεται μᾶλλον διὰ τῆς γεννήσεως ἢ διὰ τῆς γλώσσης αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ ποιητὴς τῶν Ῥωδῶν, κατέχων ἐξαιρετικὴν ὄλως θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας, ἐξαιρετικῶς πρέπει νὰ κριθῇ. Οἱ ποιηταὶ τῆς Ἑπτανήσου πηγάζουσιν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐκ τοῦ Σολωμοῦ· ὁ Κάλβος ἐξ οὐδενὸς τῶν συγχρόνων αὐτῶ ἐδέχθη μαθήματα, καὶ οὐδένα εὖρε μιμητὴν. Δὲν ὠμίλησε τὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ, ἀλλ' οὔτε τὴν σήμερον ἐν χρήσει καθαρῆουσαν. Μεταχειρίζεται γλώσσαν ἀχαλίνωτον καὶ ἀκανόνιστον, ἐν ἣ τὸ στιλπνὸν μάρμαρον τῆς ἀρχαίας χρωματίζεται συνήθως ὡς ἐμψυχον ἐκ τῆς καθομιλουμένης. Ἄλλ' ἂν τοιαυτὴ γλώσσα καθιστᾷ ἐν πολλοῖς δυσπρόσιτον τὴν ποίησιν του, ἡ ἀρχαία Μοῦσα παρέχει σχεδὸν εἰς πάντα στίχον αὐτοῦ ἀσυνήθη χαρακτῆρα, μακρὰν παντός κινδύνου κοινοτοπίας καὶ πεζολογίας. Σύγχρονος τοῦ Κανάρη καὶ τοῦ Βότσαρη, ψαλλεὶ τὴν σύγχρονον Ἑλλάδα ὡς μικρὸς τις Πίνδαρος, ἡπιώτερος καὶ μετριώτερος. «ἐν Αὐδίοις αὐλοῖς ἀπύων,» κατὰ τὴν ῥῆσιν αὐτοῦ τοῦ ψαλλτοῦ τῶν Ὀλυμπιονικῶν. Ἐφαρμόζων τὸ περιλάλητον παράγγελμα τοῦ Ἀνδρέου Σχευιέ, ἐπὶ νεωτέρων νοημάτων τεχνουργεῖ ἀρχαίους στίχους.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἐπαινοῦμεν τοὺς ἄλλους συνήθως διὰ νὰ ἐπαινεθῶμεν ἡμεῖς, διότι ἐπαινοῦμεν διὰ προτερήματα τὰ ὅποια φανταζόμεθα ὅτι ἔχομεν ἡμεῖς εἰς ἀνώτερον βαθμόν.

*

Ὅταν ἡ ζηλοτυπία δὲν κολακεύῃ τὴν γυναῖκα, τὴν προσβάλλει.

*

Οἱ ὄρκοι δανείζονται καὶ δὲν χαρίζονται, δι' αὐτὸ δίδονται μὲ τὴν εὐκολίαν.

*

Πρέπει πάντοτε νὰ συλλογίζεται κανεὶς ὅ,τι λέγει, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ λέγῃ ὅ,τι συλλογίζεται.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ κατωτέρω διηγήματος ζῆ ἐν Γράτς τῆς Αὐστρίας. Κατ' ἀρχὰς ἦτο πλανόδιος ῥάπτης μέχρι τῆς ἡλικίας δεκαοκτῶ ἐτῶν, καὶ συνέλεγε τῆδε κάκεισε ἐν ταῖς ἀγροτικαῖς οἰκῆσεσιν ὅπου εἰργάζετο τὴν ἐσπέραν τὰς διηγήσεις καὶ παραδόσεις τῆς Στενρίας. Ἡμέραν τινὰ ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς γενεθλίου πόλεως διήγημα πλήρες μὲν ὀρθογραφικῶν πταισμάτων, ἀλλὰ θαυμασιῶς γεγραμμένον. Τοῦ διηγήματος ἀναγνωσθέντος, ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ παρεκλήθη νὰ μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος. Μεγάλως δ' ἐξεπλάγησαν ἰδόντες μικρὸν χωρικὸν ὄχρον καὶ ἡλιοκαῆ. Τότε ἡ σύνταξις τῆς ἐφημερίδος, καταληφθεῖσα ὑπὸ συμπαθείας πρὸς τὸν ἕκτακτον τοῦτον συγγραφεῖα, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ σχολεῖον, ὅθεν ἐξῆλθε μετὰ δύο ἔτη. Ἐκτοτε δὲ παρῆλθον εἰκοσὶν ἔτη καὶ πλέον καὶ ὁ Ῥοζέγκερ εἶνε εἰς τῶν ἀξιολογωτέρων συγγραφέων καὶ τῶν δημοτικωτέρων λογογράφων τῆς Αὐστρίας.

Σ. τ. Δ.

ΟΙ ΙΣΧΥΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ

Διήγημα ὑπὸ Π. Κ. Ῥοζέγκερ.

- Ναί, εἶπεν ὁ Φλώρης.
 — Ὅχι, εἶπεν ἡ Βρόνα.
 — Καὶ ἀκόμη μίαν φορὰν ναί, εἶπεν ὁ νεανίας, συνοφρουόμενος.
 — Καὶ ἀκόμη μίαν φορὰν ὄχι, ἀπεκρίθη ἡ νεᾶνις, καταδιβάζουσα τοὺς ὀφθαλμούς.
 — Τότε λοιπὸν εἶσαι μίᾳ ἀπὸ ἐκείνας ὅπου λέγουσι πάντοτε ὄχι, ὅταν ὁ ἀνὴρ λέγει ναί. Καὶ ἔπειτα λέγεις, ὅτι με ἀγαπᾷς. Καὶ θέλεις νὰ γείνης σύντροφός μου εἰς τὰς χαρὰς καὶ τὰς λιπας, ὅπως λεγεί ὁ παπᾶς.
 — Δὲν τὸ εἶπεν ὅμως ἀκόμη.
 — Ὠραῖα! λαμπρὸν ζευγάρι θὰ κάμης! Δὲν με ἀγαπᾷς! χαῖρε, χαῖρε! διὰ παντός.
 Ἡ νέα ἐκρεμάσθη ἀπὸ τοῦ τραχήλου του.
 Ἐκεῖνος τὴν ἀπόθησεν· ἀλλ' ἐκείνη δὲν τὸν ἀφῆκε, καὶ ἐκραύασεν.
 — Ἄνοιξέ μου τὸ στήθος καὶ ἰδὲ τὴν καρδίαν μου! Μόνον τὴν εἰκόνα σου θὰ εὕρῃς! Δὲν λέγω τίποτε περισσώτερον.
 — Δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε, θέλω νὰ ἴδω.
 Ἀπόδειξέ μου μίαν φορὰν, μίαν μόνην φορὰν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μοῦ εἶπες περισσώτερον ἀπὸ χιλίας φορὰς.
 — Ἄν ἡμποροῦσες νὰ ἐννοήσης, Φλώρη μου, εἶπεν ἐκείνη, ἐν ᾧ αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν της ἐμεγεθύνοντο, θὰ σου ἔλεγον τὸ ναί ἀπὸ καρδίας. Τί θὰ ἐπέαζες; Μὲ ἀγαπᾷς; τί με μέλει δι' ὅλα τὰ ἄλλα; χωρὶς σέ δὲν εἶμαι τίποτε. Ἄλλ' ἂν συνδεθῆς σήμερον μαζί μου μὲ ἄλυσιν σιδηρᾶν, αὔριον ἢ ζωὴ σου καὶ ἡ εὐτυχία σου δὲν θὰ σου ἀνῆκουν πλέον.
 — Θὰ ἀνῆκουν εἰς σέ, καὶ θὰ σέ νυμφευθῶ.
 — Θὰ με νυμφευθῆς! τὸ πιστεύω, ἀλλὰ θὰ τὸ κάμης ἀπὸ ἀγάπην ἢ ἀπὸ ἀνάγκην; θέλει

νά είσαι ἐλεύθερος ὅταν θά μου δώσης τὴν χεῖρα εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Αὐτὸ δὲν γίνεται, Βρόνα! Δεκαπέντε ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου δίδεται ὁ λόγος καὶ αὐτός, ὅταν ὑπάρχη τιμιότης, συνδέει ὅσον καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ παπᾶ. Αἶ λοιπόν, Βρόνα, σήμερον σοῦ δίδω τὸν λόγον μου, ὅτι θά σέ πάρω.

— Καὶ πιστεύεις ὅτι δύνασαι νὰ ὑπανδρευθῆς μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας;

— Ἐπεθύμουν νὰ εἰξεύρω καὶ ποῖος θά εἰμποροῦσε νὰ μ' ἐμποδίση.

— Ποῖος εἰμποροῦσε νὰ σ' ἐμποδίση; ὁ αὐτοκράτωρ.

— Ὁ αὐτοκράτωρ;

— Εἶσαι εἴκοσι ἐνὸς ἔτου; καὶ ὕστερον ἀπὸ τρεῖς ἐβδομάδας θά τραβήξῃς κληρὸν.

— Καλὲ τί μοῦ λέγεις; Εἰξεύρεις ὅτι εἶμαι μονογενὴς· οἱ γονεῖς μου εἶνε γέροντες καὶ ἀδύνατον μέρος, τὸ ὑποστατικὸν εἶνε μέγανον. Δὲν θά ὑπηρετήσω.

— Δὲν θά γείνης στρατιώτης; εἶπεν ἡ κόρη ἐκβάλλουσα κραυγὴν χαράς.

— Ὅχι! ὄχι! καὶ σὲ ἐρωτῶ ἀκόμη μίαν φοράν· πότε θά γείνη ὁ γάμος;

Δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ὅτε ἐξῆλθε τοῦ δάσους, κατατεθαμβωμένος ὑπὸ τοῦ ἀπαστράπτοντος ἡλίου τοῦ ἀπογεύματος ἐκείνου τοῦ Ἰουνίου, εἶχεν εἰπεῖ τὸ ναί.

*

Ὁ γέρον Σβανδχόφερ ἦτο εἰς τῶν μεγάλων γαιοκτημόνων τῆς χώρας. Ἄλλοτε ἦτο ῥωμαλέος καὶ εὐθύς ὡς ὁ πύργος τοῦ ὑποστατικοῦ του. Οὐδὲν ἄλλο εἶχε κυρτώσει αὐτὸν εἰμὴ τὰ ἐβδομηκοντά του ἔτη. Ἄλλ' αὐτὰ πλέον τὸν εἶχον καταβάλει. Δὲν ἐβάδιζεν ἄνευ ῥάβδου, καὶ ἡ χεὶρ του ἔτρεμε· μόνη ἡ θέλησις του ἔμενεν ἀκόμη σταθερὰ καὶ δι' αὐτῆς ἔθινον τὰ πάντα ἐν τῷ οἴκῳ. Ἡ σύζυγός του ἦτο ἡ ἀξία αὐτοῦ σύντροφος. Ἐκείνη ἦτο εἰκοσάετις, ἐκεῖνος δὲ τεσσαρακοντούτης ὅτε ἐνουμφεύθησαν. Τὴν εἶχε βαστάσει, ἀναθρέψει, ἀγαπήσει.

Τώρα ἐκείνη ἦτο ὁ ἀνὴρ καὶ ἐκεῖνος τὸ παιδίον· ἐχρειάσθη καιρὸς διὰ νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ἡ θέλησις τῆς γυναικὸς του εἶχε γείνει ἰσχυρὰ πλῆσιον τῆς ἰδικῆς του, ὅτι ἐκείνη ἐνήργει καὶ ἐσκέπτετο ὡς αὐτός. Ὁ κόσμος διετίετο ὅτι κατεῖχον χρήματα, ἀλλ' ὑπῆρχον οἱ λέγοντες ὅτι τὰ χρήματα κατεῖχον αὐτούς. Φθονεροί, ὅποιοι ὑπαρχοῦσιν ἀπανταχοῦ, αἱ!

Εἰς οὐδένα ἐπροξένουν κακόν, ἀλλὰ δὲν εἶχον καρδίαν, τὴν καρδίαν ἐκείνην ἧτις προξενεῖ τόσα κακά, ἀλλὰ καὶ τόσα κακά. Ἡ γέννησις τοῦ υἱοῦ των θά ἠδύνατο νὰ τοὺς μεταβάλῃ, ἀλλ' ἦτο πολὺ ἀργά, ἦσαν ἤδη ἀπεξηραμένοι. Ἡσθάνθησαν μόνον χαρὰν ἰδιοτελεῖ· δὲν κατώρθωσαν νὰ τὸν ἀγαπήσωσιν, οὐδὲ κατώρθωσαν ν'

ἀγαπηθῶσιν. Ὁ νεανίας ἦτο ἐντιμὸς ὡς οἱ γονεῖς του, ἀλλ' ἰσχυρογνώμων καὶ ξηρὸς ὡς αὐτοί.

Ὁ γέρον Σβανδχόφερ δὲν θά ἐσκέπτετο ἀκόμη νὰ παραχωρήσῃ τὸ ὑποστατικὸν εἰς τὸν υἱόν του. Ὅταν ὁ χωρικὸς παραχωρῇ τὸ κτῆμά του, παραχωρεῖ πολλάκις τὴν ἐλευθερίαν του, γίνεται ὑπρέτης, ὑπρέτης τοῦ τέκνου, ἐνίοτε μάλιστα ἐπαίτης, ὑποχρεούμενος νὰ ζητήσῃ τεμάχιον ἄρτου ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ ὃν ἐκτίσεν. «Ὁ Φλώρης εἶνε παρὰ πολὺ νέος, ἀλλ' ὅταν τὰ παιδιὰ γείνουν αὐθένται ζοῦν καλλίτερα ἀφ' ὅτι τοὺς πρέπει, καὶ δὲν σκέπτονται τίποτε ἄλλο, παρὰ πῶς νὰ φαίνωνται ὡσάν αὐθένται καὶ τρώγουν ὅλα ὅσα κερδίζουν καὶ περιπλέον ἀκόμη.

Ἰδοῦ τί ἔλεγεν ὁ γέρον Σβανδχόφερ!

Ἄλλ' ὁ εἰρηνοδίκτης τῷ εἶπεν ἄλλα, ἐκεῖνος! «Ὁ Φλώρης εἶνε εἰκοσιενὸς ἔτους· μὲ τὸ σῶμα ὅπου ἔχει θά τὸν κάμουν θωρακοφόρον!» Ἄν ὁ γέρον θέλει νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ, πρέπει νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὸ ὑποστατικὸν καὶ τὴν περιουσίαν του. Ἡ σύζυγος τὸ ἠσθάνθη πολὺ! Δὲν ἤθελε νὰ χάσῃ τὸ κτῆμα, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ χάσῃ καὶ τὸν υἱόν της. Ἄλλ' ὁ σύζυγος εἶπε· «πρέπει ν' ἀποφασίσωμεν· θά παραχωρήσω τὸ κτῆμα εἰς τὸ παιδί, ἀλλὰ θά τὸν κζμω νὰ καταλάβῃ ὅτι παραχώρησις περιουσίας δὲν θά εἶπῃ παραχώρησις θελήσεως!»

Ἰδοῦ τοῦ εὐρίσκοντο τὰ πράγματα, ὅτε ὁ Φλώρης ἐπανῆλθεν ἐκ τοῦ δάσους. Ἦνοιξε τὴν θύραν, εἰσῆλθεν ἀγέρωχος, αἰσθανόμενος ὅτι εἶχε γείνει ἀνὴρ. Ἦθελε νὰ ὀμιλήσῃ πάραυτα εἰς τὸν γέροντα καὶ ὅμως δὲν ἠσθάνετο φόβον.

*

Εὐρίσκοντο ἐν τῷ ὠραίῳ των δωματίῳ, τῷ δωματίῳ τοῦ συμβουλίου, τῷ δωματίῳ, ἐξ οὗ ἐξέρχονται πάσαι αἱ διαταγαί. Ἐκεῖνος κάθηται ἐπὶ καθέδρας, ἔχων προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν κεφαλὴν· ἐκείνη κάθηται ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς θερμάστρας. Εἶνε παράδοξος γυνή· ὅταν ὀμιλῇ ὁ σύζυγος, σιωπᾷ καὶ περιμένει νὰ τελειώσῃ ἐκεῖνος πρὶν ἢ εἶπῃ τὴν γνώμην της. Πολλάκις συμβαίνει αἱ γνώμη ν' ἀπέχων ἀλλήλων ὅσον τὸ ναὶ ἀφίσταται τοῦ ὄχι.

Ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἐκείνη κάμνει τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς ὑποχώρησιν. Δὲν εἶνε ἀκόμη σύμφωνοι. Γυρίζουσι, ἔναγυρίζουσιν, ἕκαστος ἐν τῇ θέσει του, καὶ τέλος φθάνουσιν ἀμφοτέροι ἐκεῖ ὅπου οἱ καλοὶ σύζυγοι πρέπει πάντοτε νὰ εἶνε. Ἄν ἡ συμφωνία δὲν ἐπέλθῃ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, μεταβαίνουσι πρὸς ὕπνον, καὶ τὴν ὕστεράν τὰ πάντα εἶνε ἐν τάξει. Κεὶ τριάκοντα ἡδῆ ὅλα ἔτη ζῶσι τοιοῦτον βίον!

Ὁ Φλώρης εἰσέρχεται εἰς τὸ δωματίον.

Μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας εἶχε καὶ ἐκεῖνος θέσιν ἐν τῷ συμβουλίῳ, ὁ μικρὸς ἐξόριστος, πλν-

σίον τοῦ ὥρολογίου· ἀλλὰ δὲν εἶχε ψῆφον ἀποφασιστικὴν. Σήμερον δὲν κάθηται, ἀλλὰ στηρίζεται εἰς τὴν τράπεζαν, ἔχων τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους.

Ὁ γέρον τὸν θεωρεῖ, ὑψώνει τὴν κεφαλὴν ἀγέρωχον, καὶ ἀπευθύνει εἰς αὐτὸν ἀδιαφόρους τινὰς ἐρωτήσεις.

Ὁ Φλώρης λέγει: «πρέπει νὰ γείνη».

Ὁ γέρον στρέφει τὴν κεφαλὴν, κλείει τὰ βλέφαρα ὡσεὶ ἐνύσταζε καὶ ἀποκρίνεται.

— Τί λέγεις, Φλώρη;

— Λέγω, ὅτι ἂν τὸ ὑποστατικὸν εἶνε εἰς τὸ ὄνομά μου δὲν δύναμαι νὰ μείνω μόνος.

— Λοιπὸν;

— Θέλω νὰ νυμφευθῶ.

— Ἀλήθεια! Εἶπεν ἡ μήτηρ, μὲ φωνὴν παγόνουσαν.

— Γνωρίζω μίαν! Ἐξηκολούθησεν ὁ νεανίας, δὲν θέλω νὰ χάνω καιρὸν· εἰς δέκα πέντε ἡμέρας θὰ εἶμαι ὑπανδρευμένος.

Ὁ γέρον κυμβαλίζει ἐπὶ τῆς τραπέζης διὰ τῶν ἀπεξηραμένων αὐτοῦ δακτύλων. Τέλος λέγει:

— Καὶ ἠμποροῦμεν νὰ μάθωμεν μὲ ποίαν;

— Μὲ τὴν Βρόναν, τὴν Βρόναν τοῦ Στέγβρου.

— Ἀλήθεια! εἶπεν ὁ γέρον. Καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν πλέον προσθέτει, ὁ υἱὸς ἀρχεται ἐκθέτων τοὺς λόγους τοὺς ἀναγκάζοντας αὐτὸν πρὸς γάμον, εὐρίσκει δὲ τόσους, ὥστε δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ εἴπῃ τὸν μόνον, τὸν ἀληθῆ.

Ἡ μήτηρ κινεῖ τὴν κεφαλὴν ὡς διὰ νὰ ἐκδιώξῃ μυῖαν, ὁ πατὴρ εἶνε ἐμβρόντητος, ἀνοίγει δὲ τὸ στόμα μόνον καθ' ἣν στιγμήν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτοιμάζεται ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν:

— Μεῖνε ἀκόμη ὀλίγον· δὲν εἴμεθα σύμφωνοι. . . . Ἐπειτα ἐγείρεται, στηρίζεται ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ προσθέτει:

— Ἀγαπητέ μου Φλώρη, τώρα δὲ εἶπες λόγια εἰς τὸν ἀέρα· κύτταξε νὰ τὰ πάρῃς πίσω· ἐγὼ δὲν ἄκουσα τίποτε, λέγω πῶς δὲν ἄκουσα τίποτε. Ἄν θέλῃς νὰ ὑπανδρευθῆς, εἰξεύρεις ποῖον πρέπει πρῶτα νὰ ἐρωτήσῃς. Εἰξεύρεις ὅτι οἱ γονεῖς σου δὲν ἠμποροῦν νὰ θέλουν παρὰ τὸ καλὸν σου. Δὲν θὰ σοῦ δώσουν λοιπὸν γυναῖκα ὅπου δὲν σοῦ ταιριάζει. Ἄφησέ τους νὰ κάμουν αὐτοὶ ὅ,τι πρέπει. Τώρα ἠμπορεῖς νὰ φύγῃς.

Ἄλλ' ὁ Φλώρης δὲν ἔφυγεν.

— Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀπάντησίς σου, πατέρα;

— Δὲν εἶνε ζήτημα· καὶ βέβαια!

Καὶ ἡ μήτηρ ἀναμειγνυομένη λέγει:

— Ἐτρελάθης, Φλώρη; Δὲν ἠμποροῦσες νὰ διαλέξῃς ἄλλη χειρότερη. Αὐτὴ δὲ ἔχει ἴσα ἴσα ὅλα ἐκεῖνα ποῦ δὲν σοῦ χρειάζονται. Σιώπα καὶ μὴν ὁμιλῆς πλέον, ἀνόητε. Εἶνε ἀπαράλακτη ἄν τούς γονεῖς τῆς. Ἐπρεπε νὰ τοὺς

ἔβλεπες αὐτοὺς ὅταν ἦσαν ἀκόμη πλούσιοι. Δὲν κατεδέχοντο οὔτε νὰ μᾶς κυττάζουν. Ἐφοροῦσαν ὅλο μεταξύ καὶ βελουδο. Τώρα ποῦ τὰ κατεξώδευσαν ὅλα, ὅπου ἐγείναν ζητιᾶνοι, τώρα βέβαια μοῦ θέλουν νὰ πάρουν τὸν υἱόν μας. Τὴν εὐρίσκεις εὐμορφη; Μὰ τὴν ἀλήθεια πολὺ ἐπιθυμοῦσα νὰ μάθω ποῦ τὴν κρύβει τὴν εὐμορφιά τῆς. Ἐγὼ δὲν τὴν εἶδα ἀκόμη. Ἄ καὶ θὰ γείνη μία λαμπρὰ νοικοκυρά, χωρὶς ἄλλο. Παναγιὰ μου! Θὰ εἶχε καλὰ νὰ ἐξοδεύσῃ, καὶ θὰ ἠμποροῦσε ὠραία νὰ κάμῃ τὴν κυρίαν. Ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἔς τὰ νύχια νὰ τὴν πάρῃς ξέρεῖ νοικοκυριὸ λιγώτερο παρὰ ὅ,τι ξέρεῖ ἔς τὸ μικρὸ τῆς δάκτυλο ἢ δούλα ὅπου μᾶς φυλάει ταῖς ἀγελάδες. Πάρε μίαν δούλα, ἂν θέλῃς, φθάνει νὰ ξέρῃ νὰ δουλεύῃ, ἀλλὰ ὅχι μία κόρη ὅπου ἦταν μία φορὰ πλούσια καὶ τώρα δὲν εἶνε. Ὅσο εἴμεθα ἡμεῖς ἐδῶ, ἐκεῖνη δὲν θὰ ἐμβῇ ἐδῶ μέσα.

Ὁ γέρον ὑψώνει τὴν κεφαλὴν. Ὁ νεανίας ἀποκρίνεται ἡ μήτηρ ἀρχίζει πάλιν, ἐρεθίζεται, τερατεύεται, κραυγάζει ἕως οὗ ὁ πατὴρ λέγει:

— Φθάνει πλέον, Ἄννα, αὐτὰ εἶνε παιδιὰ-ροκαμώματα.

— Διάβολε, κραυγάζει ὁ Φλώρης κτυπῶν τὸν πόδα· δὲν θ' ἀφήσω νὰ προσβάλλουν τὴν Βρόναν· θὰ τὴν πάρω.

— Ἀνόητε, εἶπεν ὁ γέρον ἂν θέλῃς νὰ φωνάζῃς καὶ νὰ βλασφημῆς, πῆγαινε εἰς τὴν αὐλήν. Θὰ ἔκαμνες πολὺ καλλίτερα νὰ κουβαλήσῃς τὴν κοριάν εἰς τὸ χωράφι· ἐμένα μοῦ πονεῖ τὸ χέρι, καὶ θὰ ἔχωμεν βροχὴν.

— Πατέρα, ἀποκρίνεται ὁ νέος, προσπαθῶν νὰ κρατηθῇ: ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου κουνῶ τὰ χέρια μου καὶ τὰ πόδια, ἐργάζομαι διὰ σᾶς. Μοῦ εἶπαν πολλαῖς φοραῖς ὅτι ἤμην κουτὸς νὰ δουλεύω ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ βράδυ, χειμῶνα καλοκαίρι, ἐγὼ ὁ μοναχογιός. Δὲν σᾶς εἶπα ποτὲ τίποτε· ἐξακολούθησα, ἐπειδὴ τὸ ἠθέλετε σεῖς. Ἄλλὰ τώρα εἶνε ἄλλο πρᾶγμα, καὶ ἀφοῦ θέλετε νὰ μὲ ἐμποδίσῃτε νὰ ὑπανδρευθῶ θὰ κάμω ὅ,τι πρέπει.

— Θὰ κάμῃς καλὰ!

— Οὔτε ὁ θεὸς οὔτε ὁ διάβολος θὰ μὲ ἐμποδίσῃ νὰ ὑπανδρευθῶ.

— Ἐμπρός! Εἶπε μορμουρίζων ὁ γέρον. Εἶχεν ἀκουσθῆ κτύπος εἰς τὴν θύραν.

Εἰσῆλθεν ὁ ἀγροφύλαξ, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας ἔγγραφόν τι.

— Τί θέλεις, πάλιν;

— Τίποτε δυσάρεστον. Ἀκούσατε νὰ σᾶς διαβάσω.

— «Κατὰ τὸν νόμον τοῦ * * * ἡ αἴτησις τοῦ Λαυρεντίου Ποῦργερ τοῦ ἐπιλεγομένου Σθανδρόφο καὶ τῆς συζύγου του Ἄννης Ποῦργερ, ἐκ τοῦ ὑποστατικοῦ τοῦ Σθανδρόφ, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ υἱοῦ των, ὃν χρειάζον-

ται ὡς ὑποστήριγμα τοῦ οἴκου των, δύναται νὰ γείνη δεκτὴ, ἂν τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον ἐπι-κυρώσῃ τὴν ὑπογραφήν ἣν θὰ θέσωμεν οἱ ἀναφερόμενοι κάτωθι τοῦ παρόντος.»

Ὁ αὐτοκρατορικὸς καὶ βασιλικὸς ἐπίτροπος
Κ.

— Τί λέγεις; ἐρωτᾷ ὁ Σβανδχόφερ. Δὲν εἶνε ἀλήθεια. Δὲν ὑπογράφω τίποτε. Εἶμαι πολὺ καλὰ εἰς τὴν ὑγείαν μου, καὶ ἔχω ἀρκετάς δυνάμεις διὰ νὰ διευθύνω τὸ σπίτι μου. Δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ κανένα. Δόσε μου νὰ τὸ γράψω.

— Τὸ γράφω ἐγὼ, ἂν θέλῃς εἶπεν ὁ Φλώρως.

— Καλὰ. Γράψε λοιπόν: «Ἀποσύρω τὴν αἵτησίν μου· θέλω νὰ μείνω κύριος εἰς τὸ σπίτι μου. Ἄς πάρουν στρατιώτην τὸν υἱόν μου.» Γράψε, γράψε λοιπόν.

— Εἶνε περιττόν, εἶπεν ὁ ἀγροφύλαξ· χωρὶς τὴν ὑπογραφήν σας τὸ συμβούλιον δὲν εἰμπορεῖ τίποτε νὰ κάμῃ.

— Καλὰ λοιπόν, τότε πήγαίνε.

— Μὲ πολλήν μου εὐχαρίστησιν μαθαίνω ποῦ ἐγείνατε καλὰ, ἀφέντη, εἶπεν ὁ ἀγροφύλαξ, κλείων τὴν θύραν.

Ὁ Φλώρως εἶχε τὴν ὠχρότητα νεκροῦ. Οἱ κρόταφοι αὐτοῦ ἔσφυζον. Αἱ πυγμαὶ αὐτοῦ ἀνυψώθησαν. Ἄλλ' ἀφῆκεν αὐτὰς νὰ καταπέσωσι, καὶ εἶπε:

— Δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ σᾶς. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ λάβητε καὶ σεῖς τὴν ἀνάγκην μου!

— Καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν ἐν τῷ βίῳ του διέβη τὴν φλοιὰν τῆς πατρικῆς οἰκίας.

Μετὰ τέσσαρας ἐβδομάδας ἦτο στρατιώτης. Μετὰ ἕξ μῆνας ἐφρούρει ἐν στενῇ τινι ἀτραπῷ τῆς Ἐρξεγοβίνης...

Οἱ γέροντες τοῦ Σβανδχόφ ἦσαν ἀσθενεῖς. Ἡμέραν τινὰ ἔλαβον δύο πράγματα, μίαν ἐπιστολὴν φέρουσαν μέλαιναν σφραγίδα καὶ ἐν βρέφος. Τὸ βρέφος ἐστέλλετο ἐκ τῆς κλίνης ἐφ' ἧς ἀπέθνησκεν ἡ Βρόνκα, ἡ δ' ἐπιστολὴ παρὰ τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς τοῦ Μοστάρ. Ἐκλαυσαν ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς, καὶ ἐμειδίασαν πρὸς τὸ παιδίον.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

ΔΗΜΩΔΗ ΔΙΣΤΙΧΑ

(Κυθήρων)

Τὸ ἄχ, τὸ λένε μιὰ φορὰ κ' ἐγὼ τὸ δευτερόν,
Πόνου ἔχω μέσα 'ς τὴν καρδιά μὰ δὲν τον φανερόνω.

*

Τὰ μάτια μου ὄταν σ' εἶδανε, ταυτιά μου ὄταν σ' ἀκοῦσαν
Κρυφὴ χαρὰ τὸ λάβανε, μὰ δὲν τὸ μαρτυροῦσαν.

*

Ἄνοιξαν τὰ οὐράνια καὶ βγήκε νέα πλάσι
Βγήκε καὶ μιὰ μελαχρινὴ τὸν κόσμου νὰ χαλάσῃ.

*

Ἐσὺ ἀπ' αὐτοῦ μαραίνεσαι κ' ἐγὼ ἀπὸ 'δῶ λυποῦμαι.
Πότε θὰ σμιζοῦμε τὰ δυὸ τὰ πάθη μας νὰ ποῦμε.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς Ν. Δελακοβία.)

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Χ. Ἀννίου.

(Συνέχεια ἔδε προηγούμενον φύλλον).

Διέρχεται ὁδοὺς καὶ πάλιν ὁδοὺς, εἶτα μίαν πλατείαν καὶ μίαν γέφυραν ἧς οἱ φανοὶ χαράττουςιν ἐπὶ τοῦ μελανοῦ ὕδατος ἐτέραν γέφυραν φωτεινὴν. Τέλος πάντων ἰδοὺ ὁ ποταμός. Ἐνεκα τῆς οὐμίχλης τῆς ὑγρᾶς ἐκείνης καὶ ἠπίου φηνοπαρινῆς νυκτὸς βλέπει τοὺς ἀγνώστους εἰς αὐτὴν Παρισίους ἐντὸς ἀορίστου τινὸς μεγαλείου ὅπερ ἐπαυξάνει ἡ ἄγνοια τῶν τόπων. Ἐδῶ εἶνε ἡ κατάλληλος θέσις ὅπως ἀποθάνῃ.

Αἰσθάνεται ἐαυτὴν πολὺ μικράν, μεμονωμένην, ἀπολωλυτὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπειρομεγέθους, καταφώτου καὶ ἐρήμου πόλεως. Νομίζει ὅτι εἶνε νεκρὰ ἤδη. Πλησιάζει εἰς τὴν παρόχθιον ὁδόν, αἴφνης δὲ ἄρωμα ἀνθέων καὶ ἐσκαμμένης γῆς τὴν σταματᾷ κατὰ τὴν διάβασίν της. Παρὰ τοὺς πόδας της ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου σωροὶ θάμνων περιβαλλομένων ὑπὸ ἀχύρου, ἀνθοδοχεῖα μὲ τὰ ἐκ λευκοῦ χάρτου σκεπάσματα τῶν εἰσιν ἤδη τοποθετημένα διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς ἐπαύριον. Περιβεβλημένοι τὰ περιώμια των, μὲ τοὺς πόδας ἀποτεθειμένους ἐπὶ τῶν μικρῶν θερμοστρῶν των αἱ ἀνθοπώλιδες ἐρείδονται ἐπὶ τῶν ἑδρῶν των, νεαρχομέναι ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς νυκτερινῆς δρόσου. Μαργαρίται παντὸς χρώματος, οἰάνθηαι, ῥοδαὶ ἀνθοφοροῦσαι παρακαίρως ἠρωμάτιζον τὸν ἀέρα τεταγμέναι ἐν σειρᾷ εἰς μέρος φωτιζόμενον ὑπὸ τῆς σελήνης, ἐπιρρίπτουσαι κύκλω τὴν ἐλαφρὰν σκιάν των, ἐκτετοπισμέναι, εἰς μέρος ἀηθες δι' αὐτὰς εὐρισκόμεναι, ὅπου ἀναμένουσι τὴν ἰδιότροπον ὄρεξιν τῶν κοιμωμένων Παρισίων.

Ταλαίπωρος Ποθητή! Ἦτο ὡς ν' ἀνῆρχοντο εἰς τὸν νοῦν της ὁμοῦ μὲ εὐωδίαν τοῦ φορητοῦ ἐκείνου κήπου αἱ ἀναμνήσεις πάσαι τῆς νεότητός της, τῶν σπανίων ἡμερῶν τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἀπατηθέντος ἔρωτός της. Βαδίζει ἡρέμα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθέων. Ἐνίοτε πνοὴ ἀνεμου προξενεῖ θροῦν τῶν θάμνων ἐπιψαυόντων ἀλλήλους ὡς κλάδοι δενδροσειρᾶς. Παρὰ τὸ χεῖλος δὲ τοῦ πεζοδρομίου κἀνίστρα πλήρη φυτῶν ἐξερριζωμένων ἀνεκδίδουσιν ὁσμὴν ὑγρᾶς γῆς.

Ἐνθυμεῖται τὴν ἐξοχίαν ἐκδρομὴν ἣν ὁ Φράντζ διωργάνωσεν. Τὸν ἀέρα τῆς παρθένου φύσεως ὃν ἀνέπνευσε διὰ πρώτην φορὰν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπανευρίσκει καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τοῦ θανάτου της: «—Ἐνθυμοῦ! φαίνεται λέγουσα αὐτῇ, αὐτῇ δὲ ἀπαντᾷ ἐνδομύχως: «—ὦ, ναί, ἐνθυμοῦμαι!»

Τὸ ἐνθυμεῖται μάλιστα πάρα πολὺ. Φθάσα-